

**BDO EESTI AS
LÄBIPAISTVUSARUANNE
2013/2012**

BDO Eesti AS
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 1
Registrikood 10309827 VAT nr EE100081343
Uus-Sadama 21
10120 Tallinn
ESTONIA
Tel: +372 627 5500
Fax: +372 627 5501
adm@bdo.ee
www.bdo.ee

Läbipaistvusaruanne koostatakse Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ artikli 40 sätetest lähtuvalt nii, nagu on kehtestatud Eesti audiitortegevuse seaduse paragrahvis 158 „Läbipaistvusaruanne“.

Kõik BDO liikmesfirmad, mis tegutsevad Euroopa Liidu riikides, peavad järgima asukohamaa õigusaktide nõudeid avaldada läbipaistvusaruandeid ja teha need (oma veebilehel) avalikkusele kättesaadavaks.

Ehkki BDO liikmesfirmad väljapool Euroopa Liitu ei ole reeglina kohustatud koostama läbipaistvusaruandeid, soovitatakse neilgi välja anda läbipaistvusaruande stiilis aruandeid juhul, kui kohalikud olud seda võimaldavad.

SISUKORD

Sissejuhatus.....	4
BDO Eesti AS õiguslik struktuur ja omanikud.....	5
BDO võrgustiku õiguslik korraldus ja ülesehitus	6
BDO Eesti AS missioon, väärtused ja visioon	9
BDO Eesti AS juhtimisstruktuur	10
BDO Eesti AS riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrolli süsteem	12
Üldprintsüübid kvaliteedi ja riskide juhtimisel.....	12
Juhtkonna vastutus kvaliteedi tagamise ja riskide asjakohase juhtimise eest	13
Eetikapõhimõtted ning kutsealaste väärtuste juurutamine	13
Klientide aktsepteerimine ning töövõtude (korduv) aktsepteerimine	14
Personal. Ülevaatamine ja nõustamine	14
Töövõtu teostamine ja tulemused	15
(Järel)seire- monitoorimine	16
Auditorettevõtja väline kvaliteedikontroll	17
Sõltumatus auditorteenuste osutamisel.....	18
Personalipoliitika ja audiitorite täiendõpe.....	20
Värbamine.....	20
Ametialane areng ja täiendõpe	20
Esinemised erialastel koolitustel ja seminaridel lektoritena	20
Personalipoliitika akrediteerimine.....	20
Auditorteenuste lepingud avaliku huvi üksustega	21
BDO Eesti AS finantsandmed 01.07.2012-30.06.2013	23
Tasustamine	23
Kinnitused.....	24

Sissejuhatus

Tegutseme Eestis audiitorteenustele ning äri- ja finantskonsultatsioonide osutamisele spetsialiseerunud ettevõttena alates 1991. aastast. BDO Eesti AS (audiitorettevõtja tegevusluba nr 1) on esimene juriidiline isik, mis sai õiguse audiitorina tegutseda iseseisvuse taastanud Eesti Vabariigis. Koos meiega saate osa maailma suuruselt viienda audiitor- ja konsultatsiooniettevõtete keti üleilmsest kogemusest ja ekspertiisist. Tänu rahvusvahelisele haardele ja pikale kohalikule kogemusele suudame toetada majandusüksuste tegevusi professionaalsete teenustega järgmistes valdkondades: audiitorteenused, raamatupidamis- ja palgaarvestusteenused, finants-, maksu- ja ärinõustamisteenused.

Ehkki rahvusvaheliselt alles kogub hoogu arutelu, milline võiks olla asjakohane avalikustamise tase üksikute audiitorite ja audiitorühingute ning võrgustike tasandil, on üheselt selge, et laiema üldsuse arusaamist audiitoritest, audiitorteenustest ja audiitorteenuste kvaliteedist on vaja parandada.

BDO on alati toetanud kõigi audiitorühingute ning võrgustike võrreldavat läbipaistvust ja oli üks esimesi, kes hakkas vabatahtlikult andma oma võrgustiku kohta aruandeid, milles olid esitatud üksikasjalikud andmed meie globaalse kogukäive, äri- ja geograafiliste segmentide ning personali kohta. BDO usub, et suurem läbipaistvus kasvatab usaldust audiitorite vastu ning võimaldab tervikuna parandada audiitorettevõtjate usaldusväärset ja mainet. BDO pühendub jätkuvalt üksikasjalike läbipaistvusaruannete väljastamisele nii liikmesfirmade kui ka võrgustiku tasandil, et toetada eelpool kirjeldatud audiitori ameti tuntuse ja maine kasvatamise eesmärke ning olla vastavuses kõigi kehtivate seadustega.

Teadvustame endile, et avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi teostamise mandaadi saanud eraettevõtetenä oleme asjatundjatena unikaalses positsioonis. Seetõttu kohustus olla läbipaistev on iseenesestmõistetav.

„BDO panustab jätkuvalt võimalikult paremasse läbipaistvuskohustuse täitmisse kogu võrgustikus“

BDO Eesti AS-l on siiralt hea meel võimalus meie organisatsioonist ning tegemistest vandeaudiitoritena ja audiitorettevõtjana ülevaade anda. Usume, et Te leiaste meie läbipaistvusaruandest nii kasulikku ja huvitavat kui ka lihtsalt silmaringi laiendavat. Loodame, et teave selle kohta, kes me oleme ja milliseid eetika, sõltumatuse ja kvaliteedi tagamise protsesse me järgime, et saavutada usaldusväärset ja kõrget audiitorteenuste kvaliteeti, aitab suurendada avalikkuse usaldust meie vastu audiitori vastutusriika rolli täitjana.

BDO Eesti AS kinnitab käesolevas läbipaistvusaruandes toodud andmete õigsust aruande allkirjastamise kuupäeval.

BDO Eesti AS õiguslik struktuur ja omanikud

Audiitortegevuse seaduse § 76 (2) sätestab, et audiitorühing võib audiitorteenust osutada ühena järgmistest äriühingu liikidest:

- täis- või usaldusühing;
- osühing;
- aktsiaselts;
- Euroopa äriühing;
- mõnes Euroopa Liidu (edaspidi EL) lepinguriigis registreeritud äriühing.

Audiitorettevõtja nr 1 BDO Eesti AS asukohaga Uus-Sadama 21, 10120 Tallinn on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts (registrikood 10309827), mille omanikud on:

Nimi	Isikukood	Elukoht	Osalus, %
Jaak Annus	34807260221	Tallinn	35 %
Sulev Luiga	37106030234	Viimsi vald, Harjumaa	25 %
Mai Ever	44305090250	Viimsi vald, Harjumaa	20 %
Kairi Luigelaht-Teder	48102096513	Tallinn	5 %
Sven Siling	37501064916	Rae vald, Harjumaa	5 %
Egle Vainula	47805024918	Rae vald, Harjumaa	5 %
Urmas Võimre	37902130277	Viimsi vald, Harjumaa	5 %

Aktsiaselts on äriühing, millel on aktsiateks jaotatud aktsiakapital. Aktsiaselts vastutab oma kohustuste täitmise eest oma varaga. Aktsionär ei vastuta isiklikult aktsiaseltsi kohustuste eest.

Enamus audiitorühingu osade või aktsiatega esindatud häältest peab kuuluma mõne EL lepinguriigi pädeva asutuse järelevalvele piiranguteta allutatud vandeaudiitoritele, kes on saanud kutse mõnes EL lepinguriigis, või audiitorühingutele.

BDO Eesti AS 6-st aktsionärist on 5 Eesti Vabariigi vandeaudiitorid. Vandeaudiitoritest aktsionärid omavad 60 % aktsiatest ja hääleõigusest:

Nimi	Vandeaudiitori nr	Osalus, %
Mai Ever	202	20 %
Sulev Luiga	229	25 %
Sven Siling	502	5 %
Kairi Luigelaht-Teder	546	5 %
Egle Vainula	581	5 %

Äriseadustiku nõuetest tulenevalt on aktsiaseltsi minimaalseks aktsiakapitaliks 25 000 eurot. Aktsia võib välja lasta nimiväärtusega aktsiana või nimiväärtuseta aktsiana.

Nimiväärtusega ja nimiväärtuseta aktsiate samaaegne väljalaskmine ja kasutamine ei ole lubatud. Aktsia väikseim nimiväärtus või arvestuslik väärtus on 10 senti. Kui aktsia nimiväärtus on suurem kui 10 senti, peab see olema 10 senti täiskordne. Aktsia annab aktsionärile õiguse osaleda aktsionäride üldkoosolekul ning kasumi ja aktsiaseltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel, samuti muud seadustes sätestatud ja põhikirjaga ettenähtud õigused. Võrdse nimiväärtusega aktsiad annavad võrdse häältearvu. Aktsiaselts võib välja lasta hääleõiguseta aktsiaid, mis annavad eesõiguse dividendi saamisel ja aktsiaseltsi lõpetamisel alles jääva vara jaotamisel (eelisaktsia). Eelisaktsia omanikul on peale hääleõiguse kõik muud aktsionäri õigused.

30.06.2013 seisuga oli BDO Eesti AS aktsiakapital 60 000 eurot, mis jagunes 600 võrdsete õigustega lihtaktsiaks nimiväärtusega a' 100 eurot. Aktsiaraamatut peab Eesti väärtpaberite keskkregistri (EVK) pidaja. Aktsiaraamatuga saab tutvuda vastavalt Eesti väärtpaberite keskkregistri seaduses sätestatule.

Audiitorühingul ei ole tegevusala, mis ei ole audiitorteenuse osutamine või muu äritegevus Eesti Vabariigi audiitorteenuse seaduse mõistes. BDO Eesti AS omab audiitorteenuste osutamiseks Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi poolt 08.03.2010 antud kehtivat tegevusluba nr 1.

BDO Eesti majandusaasta algab 01.oktoobril ning lõpeb 30. septembril. BDO Eesti AS kuulub emaettevõtjana konsolideerimisgrupi koosseisu omades 30.06.2013 seisuga ärinõustamisteenuste osutamisega tegelevat tütarettevõtjat BDO Advisory OÜ (registrikood 12252563). BDO Advisory OÜ ei ole registreeritud audiitorettevõtja Eesti Vabariigi audiitorteenuse seaduse mõistes. BDO Eesti AS-l on kontorid Tallinnas ja Tartus.

BDO võrgustiku mõjuvõim BDO Eesti AS tegutsemisruumidele ja põhimõtetele on läbi sõlmitud lepingute võetud kohustuste oluline, kuid juhatuse hinnangul ei oma BDO International Limited (ja Brussels Worldwide Services BVBA ning Stichting BDO) kokkuvõttena valitsevat mõjuvõimu BDO Eesti AS üle.

BDO võrgustiku õiguslik korraldus ja ülesehitus

Eesti audiitorteenuse seadus sätestab, et audiitorühing ei või kuuluda vandeaudiitorite võrgustikku, mille struktuur ei võimalda saada järelevalveks vajalikku ammendavat informatsiooni. BDO Eesti AS kuulub rahvusvahelisse vandeaudiitorite firmade võrgustikku BDO, mille struktuur võimaldab saada järelevalveks vajalikku ammendavat informatsiooni. Esindatud aruandeperioodil enam kui 1 200 kontoriga 138 riigis, moodustab BDO suuruselt viienda taolise võrgustiku maailmas.

BDO ühine visioon on olla erakordse klienditeeninduse liider:

„BDO - to be the leader for exceptional client service“

BDO on rahvusvaheline professionaalseid teenuseid osutavate iseseisvate audiitor- ja ärinõustamistevõtjate võrgustik, mis kasutab ühtset nime BDO. BDO on Stichting BDO-le kuuluv registreeritud kaubamärk. BDO on brändi nimi nii BDO võrgustikule kui ka kõikidele BDO liikmesfirmadele. Kaubamärk BDO on akronüüm ettevõtte algsete partnerite

nimedest: Binder Hamlyn (Ühendatud Kuningriik), Dijker & Co (Madalmaad) ning Otte & Co (Saksamaa).

Iga BDO liikmesfirma on garantiiga piiratud vastutusega Ühendkuningriikide ettevõtte BDO International Limited kas hääleõigusega liige (üks iga riigi kohta) või hääleõiguseta liige. BDO võrgustikku juhitakse BDO International Limited nõukogu (*Council*), arenduskogu (*Policy Board*) ja globaalse juhtrühma (Global Leadership Team) abil:

Juhtorgan	Tegevus
BDO International Council	Nõukogus on esindaja iga riigi täieõiguslikust liikmesfirmast ning oma sisult kujutab nõukogu endast BDO International Limited üldkoosolekut. Nõukogu kiidab heaks aastaeelarve ning muudatused võrgustiku juhtimispõhimõtetes ning nimetab arenduskogu. BDO International Limited nõukogu esimeheks oli aruandeperioodil <u>Werner Schiesser</u> .
BDO International Policy Board	Arenduskogu, mis on BDO International Limited Direktorite nõukogu, koosneb tänaseks 5 suurema liikmesfirma esindajatest, kelle on 3 aastaks nimetanud nõukogu. Arenduskogu käib koos vähemalt 4 korda aastas ja vajadusel tihedamini, teostab järelvalvet globaalse juhtrühma tegevuse üle ning määrab võrgustiku tegevussuunad ja -põhimõtted. BDO International Limited arenduskogu esimeheks aruandeperioodil oli <u>dr. Holger Otte</u> .
BDO International Global Leadership Team	Globaalne juhtrühm viib arenduskogu otsuseid igapäevaselt ellu nõukogu poolt kinnitatud eelarvele tuginedes. Juhtrühma kuuluvad auditi- ja raamatupidamisteenuste, maksuteenuste, personaliarenduse, klienditeeninduse, võrgustiku arenduse ning administratsiooni globaalsed juhid. Juhtrühma juhtis aruandeperioodil BDO International Limited CEO <u>Martin van Roekel</u> .

Liikmelisus BDO võrgustikus tugineb 3 põhilepingul:

- Liikmelisusleping, milles fikseeritakse nõuded BDO liikmesfirmale ning liikmelisusega seotud õigused ja kohustused.
- Teenuste leping, milles käsitletakse keskselt osutatavate teenuste ning võrgustiku üldisesse arengusse panustamise tingimusi.
- Liikmesfirma litsentsileping annab õiguse ja kohustuse kasutada BDO intellektuaalset omandit, nime, logo, visuaalset identiteeti, tarkvara ning juhendmaterjale (manuaale).

Kesksete teenuste osutamist BDO võrgustikus koordineerib Belgia piiratud vastutusega äriühing Brussels Worldwide Services BVBA, mille põhikirjajärgne asukoht on Brüsselis. Nii BDO International Limited kui ka Brussels Worldwide Services BVBA ei osuta klientidele audiitorteenuseid. BDO võrgustiku liikmesfirmal ei ole BDO International Limited-ga ja

Brussels Worldwide Services BVBA esindamiseks agendi- või partnerluslepingut. Nii BDO International Limited, Brussel Worldwide Services BVBA kui ka iga BDO võrgustiku liikmesfirma on iseseisev juriidiline isik, mis ei ole vastutav teiste liikmesfirmade tegevuse või tegevusetuse eest.

BDO liikmesfirmad on tegevuste koordineerimiseks jagatud 6 regiooni:

- Euroopa,
- Aasia-Vaikne Ookean,
- Lädina Ameerika,
- Põhja-Ameerika ja Kariibi saared,
- Lähis-Ida ning
- Kesk- ja Lõuna-Aafrika.

Regioonide eesotsas on oma administratiivsed ja funktsionaalsed liidrid - koordinaatorid. Regioonid omakorda jagunevad allregioonideks, mille tegevusi koordineerivad administratiivsed ja funktsionaalsed liidrid. BDO Eesti kuulub Euroopa D regiooni, kuhu kuuluvad lisaks BDO liikmesfirmad Taanis, Rootsis, Norras, Soomes, Islandil, Lätis ja Leedus. BDO D-regiooni juhtis aruandeperioodil Henrik Brünings.

Liikmelisuse eest tuleb tasuda ühekordne sisseastumismaks ning iga aastane tasu, mis kalkuleeritakse tuginedes liikmesfirma majandusnäitajatele. Liikmesfirmade poolt tasutavatest summadest kogunenut kasutatakse võrgustiku ülalpidamiseks ja arendamiseks.

Liikmestaatuse omandamiseks-säilitamiseks peab BDO liikmesfirma olema võimeline pakkuma teatavat minimaalset valikut põhiteenuseid (sh. audit, maksu- ja nõustamisteenused), omama kohalikul tasandil asjakohast riskijuhtimist ja tegevuskindlustust ning oma tegevustes tuginema kõrgetele professionaalsuse ja eetika nõuetele.

Teenuste kvaliteedi tagamiseks on kasutusel:

- BDO juhendmaterjalid (*BDO Technical Manuals*) nagu *BDO Audit Manual*, *BDO A&A Policy Manual*, *BDO Risk Management Manual* jt.
- Regulaarne võrgustikusisene kvaliteedi kontroll (*Quality Assurance Reviews*), mida viivad läbi asjatundjad teistest liikmesfirmadest ja mis leiab aset vähemalt kord 3 aasta jooksul.
- Liikmesfirma iga-aastane akrediteerimisprotsess, mis hõlmab järgneva valdkondi: auditi- ja raamatupidamisteenused, maksuteenused, turud ja kliendid, värbamine ja töötajate areng, riskide juhtimine ning üldjuhtimine.

BDO liikmesfirmal on kohustus olla kooskõlas rahvusvahelise arvestusala ekspertide föderatsiooni (IFAC) kutsetegevuse sõltumatuse standardite ning eetikakoodeksi nõuetega.

Kutsetegevuse riskide katmiseks peab igal liikmesfirmal olema kindlustuskate, mille lubatavad miinimumsummad kalkuleeritakse tegevuse aastatuludest lähtuvalt.

Igal liikmesfirmal on oma juhtimisstruktuur, mis peab olema kooskõlas asukohariigi juriidiliste ja tegevusnõuetega. Täiendavat informatsiooni BDO võrgustiku kohta leiab kodulehelt www.bdointernational.com.

BDO Eesti AS missioon, väärtused ja visioon

Käesoleval aastal möödus 50 aastat BDO rahvusvahelise koostöövõrgustiku BDO International Limited loomisest, mis asutati oma tänases vormis 1963. aastal, kui Ühendatud Kuningriigi, Madalmaade, Saksamaa, USA ja Kanada audiitoräriühingud otsustasid klientide paremaks toetamiseks oma jõud liita.

50 YEARS

DELIVERING EXCEPTIONAL CLIENT SERVICE WORLDWIDE

BDO Eesti missioon:

- Tänu rahvusvahelisele haardele ja pikale kohalikule kogemusele suudame toetada Teie äritegevust professionaalsete teenustega järgmistes valdkondades: audit, raamatupidamine, maksu- ja ärinõustamine

BDO Eesti põhiväärtused:

- **Meie eripäraks on isiklik ja lähedane suhe kliendiga**
Meie eesmärgiks on mõista nii inimesi kui äri ning luua suhteid, mis kestavad vastastikusel tunnustamisel ja usaldusel. Me hoolime oma klientide edust ning pühendumise väärtuste loomisele. Anname parima, et meie professionaalsed oskused ja teadmised aitaksid muuta koostöö meiega veelgi nauditavamaks
- **Pakume vastastikku tuge**
Me kohtleme üksteist tähelepanu ja lugupidamisega. Me seisame üksteise eest ning ei otsi süüdlasi. Leiame aega igale kolleegile, kes tahab arutada talle olulist teemat. Aitame üksteist nõuannetega ning jagame töökoormust, ideid, võimalusi, teadmisi ja ressursse. Palume abi, kui me vajame seda ja tegutseme kui üks ettevõtte
- **Tekitame täiendavat kindlustunnet läbi ausa ja eetilise tegutsemise**
Me konsulteerime ja suhtleme avatult. See tähendab usaldusväärset ja otsekohesust kõikides meie tegemistes ning mõistlikke ja kaalutletud otsuseid. Nõuandeid jagades oleme veendunud, et käitume eetiliselt, lähtume kutsestandarditest ning väldime huvide konflikte
- **Asjatundjatena me otsime ja loome võimalusi õnnestumisteks**
Me võime olla iseendid, hindame ja tunnustame iga inimese tugevaid külgi. Me kohtleme üksteist võrdselt, usaldame ja usume üksteist. Meil on paindlikkus tööaja kasutamisel ning hindame inimesi läbi saavutuste. Viime ellu kolleegidele ja ettevõttele lubatu. Toetame ja kasvatame iseseisvat mõtlemist ning enesearengule suunatud tegevusi. Probleemide lahendamisel eelistame ennetavat lähenemisviisi. Oleme eeskujud

BDO ühtne visioon:

- Soovime olla erakordse klienditeeninduse liider

BDO Eesti AS juhtimisstruktuur

BDO Eesti AS omab sarnaselt teistele Eestis registreeritud aktsiaseltsidele juriidiliselt 3-astmelist juhtimisstruktuuri:

Juhtorgan	Tegevus
Aktsionäride üldkoosolek	<p>Aktsionärid teostavad oma õigusi aktsiaseltsis aktsionäride üldkoosolekul. Aktsionäride üldkoosolek on aktsiaseltsi kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosolek protokollitakse. Üldkoosoleku pädevuses on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ põhikirja muutmine; ▪ aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine; ▪ nõukogu liikmete valimine ja tagasikutsumine; ▪ audiitori valimine; ▪ majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine; ▪ nõukogu liikmega tehingu tegemise otsustamine, tehingu tingimuste määramine, õigusvaidluse pidamise otsustamine ning selles tehingus või vaidluses aktsiaseltsi esindaja määramine; ▪ muude seadusega üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.
Nõukogu	<p>Nõukogu planeerib aktsiaseltsi tegevust ja korraldab aktsiaseltsi juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Oma tegevuse tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule. Nõukogu annab juhatusele korraldusi aktsiaseltsi juhtimise korraldamisel. Nõukogu nõusolek on vajalik aktsiaseltsi nimel tehingute tegemiseks, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest. Nõukogu nimetab ja kutsub tagasi prokuristid.</p>
Juhatus	<p>Juhatus on aktsiaseltsi juhtorgan, mis esindab ja juhib aktsiaseltsi igapäevastes toimingutes. Juhatuse liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatus peab juhtimisel kinni pidama nõukogu seaduslikest korraldustest. Tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, võib juhatus teha ainult nõukogu nõusolekul. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Juhatus korraldab aktsiaseltsi raamatupidamist ja tagab vajalike abinõude rakendamise, eelkõige sisekontrolli korraldamise, et avastada võimalikult varakult aktsiaseltsi tegutsemist ohustavad asjaolud.</p>

Põhikirja järgselt koosneb BDO Eesti AS juhatus ühest (1) kuni kolmest (3) liikmest vastavalt nõukogu poolt otsustatule. Juhatuse liikme volituste tähtaeg võib ilma pikendamiseta olla kuni viis (5) aastat. Nõukogu koosneb kolmest (3) kuni viiest (5) liikmest vastavalt aktsionäride üldkoosoleku poolt otsustatule. Nõukogu liikme volituste tähtaeg võib ilma pikendamiseta olla kuni viis (5) aastat.

Aruandeperioodil korraldas audiitorettevõtja BDO Eesti AS juhtimist 2-liikmeline juhatus ning juhatuse tegevuse üle teostas kontrolli 3-liikmeline nõukogu. BDO Eesti AS-l oli aruandeperioodil 9 prokuristi, kelle audiitorettevõtja esindamise õigused olid piiratud

audiitorteenuste töövõttudega. Lisaks oli 2 valdkonnajuhti volitatud sõlmima nõustamisteenuste ja raamatupidamisteenuste töövõtte.

BDO Eesti AS nõukogu aruandeperioodil:

Nimi	Isikukood	Elukoht	Märkused
Urmas Võimre	37902130277	Tallinn	Nõukogu esimees
Kaire Ristmets	46202210258	Tallinn	Nõukogu liige
Egle Vainula	47805024918	Tallinn	Nõukogu liige

Audiitorühingut seaduse alusel esindavatest isikutest peavad vähemalt kolm neljandikku olema mõnes EL lepinguriigis kutse saanud vandeaudiitorid, kes on Eesti Vabariigi Audiitorkogu liikmed. Audiitorühingus, mille juhatuses on kuni kaks liiget, peab vähemalt üks neist olema mõnes EL lepinguriigis kutse saanud vandeaudiitor, kes on Audiitorkogu liige. 30.06.2013 seisuga oli BDO Eesti AS esindamisõigus:

Nimi	Isikukood	Vandeaud. nr	Elukoht	Alus	Esindusulatus
Jaak Annus*	34807260221	199	Tallinn	Juhatuseliige	Piiramata
Sulev Luiga	37106030234	202	Viimsi vald, Harjumaa	Juhatuseliige	Piiramata
Mai Ever	44305090250	229	Viimsi vald, Harjumaa	Prokurist	Audiitorteenused
Laile Kaasik	47105262736	511	Tallinn	Prokurist	Audiitorteenused
Urve Kipper	44602030246	252	Tallinn	Prokurist	Audiitorteenused
Kairi Luigelaht-Teder	48102096513	546	Tallinn	Prokurist	Audiitorteenused
Tiina Maalinn	46211014919	437	Tallinn	Prokurist	Audiitorteenused
Vello Mettis	35003082719	340	Tartu	Prokurist	Audiitorteenused
Sven Siling	37501064916	502	Rae vald, Harjumaa	Prokurist	Audiitorteenused
Tiiu Soots	44611064711	414	Taebala vald Läänemaa	Prokurist	Audiitorteenused
Egle Vainula	47805024918	581	Tallinn	Volitus	Raamatupidamisteenused
Margit Viks	48101016518	526	Saue vald, Harjumaa	Prokurist	Audiitorteenused

Urmas Võimre	37902130277	-	Viimsi vald, Harjumaa	Volitus	Nõustamis- teenused
--------------	-------------	---	--------------------------	---------	------------------------

* Jaak Annus loobus vandeaudiitori kutsest omal soovil ning tema vanne kehtis kuni 28.11.2012. Aruandeperioodi järgselt on Jaak Annus taandunud ka AS BDO Eesti juhatusest, misjärel alates 12.07.2013 on audiitorettevõtja jätkanud ühe juhatuse liikmega.

Täiendavat informatsiooni audiitorettevõtja BDO Eesti AS kohta leiab kodulehelt www.bdo.ee.

BDO Eesti AS riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrolli süsteem

BDO võrgustiku liikmesfirmana peame me järgima organisatsiooni poolt heaks kiidetud ühiseid riskijuhtimis- ja kvaliteedistandardeid. Neid nõudeid täiendavad kohalikud juriidilised nõuded ja asjakohasuse korral konkreetse töövõtu ka kolmanda riigi audiitorteenuste kvaliteedistandardid.

Meie üksikasjalikud kvaliteedikontrolli ja riskijuhtimise protseduurid sisalduvad meie auditipoliitika ja riskijuhtimise käsiraamatutes (*BDO Audit Manual* ja *BDO Risk Management Manual*).

Meie kvaliteedikontrolli süsteem vastab täielikult Rahvusvahelise Audiitorite Föderatsiooni (*International Federation of Accountants, IFAC*) nõuetele. Nimetatud kvaliteedikontrolli süsteem on lahutamatu osa meie igapäevasest tegevusest.

Järgnevalt on esitatud ülevaade peamistest poliitikatest, hoiakutest, käitumistavadeist ja tegevustest, mis tagavad meiepoolse järjepidevalt kõrgekvaliteedilise auditi taseme jagatuna alljärgnevateks alajaotusteks kooskõlas IFAC ISQC 1 (EE) standardi loogikaga:

- Üldprintsipiid kvaliteedi ja riskide juhtimisel
- Juhtkonna vastutus kvaliteedi tagamise ja riskide asjakohase juhtimise eest
- Eetikapõhimõtted ning kutsealaste väärtuste juurutamine
- Klientide aktsepteerimine ning töövõtude (korduv) aktsepteerimine
- Personal. Ülevaatused ja nõustamine
- Töövõtu teostamine ja tulemused
- (Järel)seire

Üldprintsipiid kvaliteedi ja riskide juhtimisel

Auditorettevõtja BDO Eesti AS ja BDO rahvusvahelise võrgustiku eesmärgiks on kehtestada ja säilitada kvaliteedikontrollisüsteem, mis annaks põhjendatud kindluse selles, et auditorettevõtja personal järgib eetikakoodeksit ja kutsestandardeid ning seadustest ning BDO reeglitest tulenevaid asjakohaseid nõudeid ja vandeaudiitorite poolt välja antud aruanded on asjakohased.

Riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrolli süsteemi rakendamise miinimumeesmärgiks on vastavus Eestis kehtestatud IFAC eetikakoodeksile, kvaliteedikontrolli ja kutsetegevuse standarditele ning BDO võrgustiku sisestele nõuetele kõigis olulistest osades.

BDO Eesti AS riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrollisüsteemi hõlmab alljärgnevaid elemente:

- kohustused kvaliteedi tagamisel;

- järgitavad olulisemad eetikanõuded;
- kliendisuhte ja konkreetse töövõtu aktsepteerimise ning jätkamise tingimused;
- põhimõtted asjakohase tööühma tagamiseks;
- töövõtu nõuetekohane läbiviimine;
- kliendisuhte ja töövõtu järelvalve ning seire.

Kehtestatud poliitikad ja protseduurid kohustavad:

- personali koheselt teavitama võimalikest kvaliteedi, eetika ja sõltumatuse rikkumistest, millest nad teadlikuks saavad;
- pädeva isiku (juhatuse liikme või teise partneri) kaasamise võimaliku rikkumise ulatuse hindamiseks;
- asjakohaste sammude astumise kvaliteedi, eetika ja sõltumatuse tagamiseks või kliendisuhte/töövõtu mitteaktsepteerimiseks/lõpetamiseks.

Vähemalt kord aastas võetakse kogu personalilt, kellelt eetikanõuetega nõutakse sõltumatust, kirjalik kinnitus vastavuse kohta kvaliteedi, eetika ja sõltumatuse poliitikate ja protseduuridega.

Juhtkonna vastutus kvaliteedi tagamise ja riskide asjakohase juhtimise eest

Riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrolli süsteemi juurutamise ning toimimise tagamise eest vastutab audiitorettevõtja juhatuse ja riskijuhtimise eest vastutav partner (*Risk Management Partner*). Juhatuse poolt kehtestatud reeglistiku järgimisel eeldatakse, et nende nõuete õige rakendamine annab eesmärgi saavutamiseks piisava aluse. Info poliitikate ja protseduuride kohta edastatakse personalile kirjalikult ja/või koolituste kaudu.

Aruandeperioodil olid BDO Eesti juhatuse liikmeteks Sulev Luiga ja Jaak Annus. Riskijuhtimise eest vastutavaks partneriks (*Risk Management Partner*) oli Sven Siling.

BDO Eesti AS juhtkond on valmis rakendama kõiki meetmeid tagamaks, et audiitorettevõtja seisab jätkuvalt kvaliteedi, sõltumatuse, objektiivsuse ja eetilise käitumise eest. Juhtkond rõhutab partneritele regulaarselt ja järjepidevalt kvaliteedi tagamise tähtsust. Sama sõnumit sisaldavad juhtkonna regulaarsed teatised kõikidele töötajatele.

„BDO juhtkond seisab kvaliteedi, sõltumatuse, objektiivsuse ja eetilise käitumise eest“

BDO Eesti AS juhtkond näitab oma käitumise kaudu, et panustamine meie kvaliteedi tagamise eesmärkidesse ja süsteemidesse on nii audiitorettevõtja kui ka klientide huvides.

Audiitorettevõtja siseselt vastutavad kutsetegevuse, riskijuhtimise ja kvaliteedikontrolli eest kõik partnerid ja töötajad, kellelt eeldatakse, et nad mõistavad ettevõtte tegevuspõhimõtteid ja neist tulenevaid protseduure, ning kes on kohustatud nimetatud põhimõtteid ja protseduure rakendama ja neist alati kinni pidama.

Eetikapõhimõtted ning kutsealaste väärtuste juurutamine

BDO Eesti AS reputatsioon ja edu sõltuvad iga partneri ja töötaja professionaalsusest ja aususest.

BDO Eesti AS on kavandanud oma poliitika ja protseduurid edendama personalis lähenemisviisi, mis tunnustab kvaliteedi, eetika ja sõltumatus hädavajalikkust töövõtude läbiviimisel. Samuti ka käitumisel audiitorina laiemalt.

BDO Eesti AS inimesed peavad tegutsema ausalt, objektiivselt, kompetentselt ja hoolikalt, austama konfidentsiaalsust ning käituma professionaalselt. BDO Eesti AS eetikanõuded on täielikult vastavuses IFAC-i eetikakoodeksiga (EE).

Klientide aktsepteerimine ning töövõtude (korduv) aktsepteerimine

BDO Eesti AS on uute ja potentsiaalsete klientide aktsepteerimiseks ja töövõtu riski hindamiseks paika pannud ranged eeskirjad ja protseduurireeglid.

Kliendisuhete ja konkreetse töövõtu aktsepteerimise/jätkamise poliitika ja protseduurid on kavandatud andma põhjendatud kindlustunde selles, et alustatakse või jätkatakse ainult neid suhteid ja töövõtte, mille puhul audiitorettevõtja:

- on kompetentne töövõttu läbi viima ja omab vajalikke vahendeid (sealhulgas aeg ja ressursid) ja
- saab olla vastavuses asjakohaste eetikanõuetega ja
- on eelneva analüüsi tulemusena veendunud kliendi aususes.

BDO Eesti AS poliitikates ja protseduurides on fikseeritud nõuded:

- Infole, mida peetakse konkreetsetes tingimustes vajalikuks enne uue kliendisuhete/töövõtu aktsepteerimise otsustamiseks;
- Lähenemisviisile juhuks, kui töövõtu aktsepteerimisel uue või olemasoleva kliendiga tuvastatakse võimalik huvide konflikt, et kas/kuidas töövõtu aktsepteerimine on asjakohane;
- Huvide konflikti lahendamise dokumenteerimisele juhul, kui tuvastati probleem, kuid otsustati klient/töövõtt siiski aktsepteerida.

Samuti hõlmavad poliitika ja protseduurid käitumisjuhiseid puhuks, kui ilmneb täiendavaid asjaolusid, mis varasemal teadasaamisel oleksid põhjustanud kliendi/töövõtu aktsepteerimisest keeldumise:

- Juhiseid asjaomaste isikute teavitamiseks;
- Juhiseid kliendisuhetest/töövõttust taandumiseks.

Kauem kui üks aasta kestvad kliendisuhete vaadatakse üle iga kord, kui klientettevõttes toimub oluline muudatus (nt. muutus omanikestruktuuris, majandustulemustes või ettevõtte tegevuse olemuses). Kauem kui üks aasta kestvad töövõttud vaadatakse üle vähemalt kord aastas, et hinnata, kas vandeaudiitor peaks töövõttuga jätkama.

BDO Eesti AS keeldub tööpakkumise vastuvõtmisest või jätkamisest, kui me peame riske mittejuhitavateks, kui (potentsiaalne) klient ei nõustu nõutava töö ulatusega või kui töövõtt ei ole muul põhjusel aktsepteeritav.

Personal. Ülevaatamine ja nõustamine

BDO Eesti AS järgib rangeid värbamisstandardeid nii esmapürgijate kui ka kogemustega kandidaatide töölevõtmisel. Need ei hõlma mitte ainult iga inimese akadeemilise tunnistuse olemasolus veendumises, vaid ka intervjuusid, taustauuringuid ja soovitusi. Audiitorettevõtja on loonud keskkonna, kus värbamise järgselt meie inimesed vastutavad isiklikult oma arengu eest kogu karjääri jooksul BDO-s.

Kõik BDO Eesti AS töötajad, kellele on antud audiitorettevõtja nimel audititeenuste osas allakirjutamise õigus, peavad omama vastavat kvalifikatsiooni ja neil peab olema vandeaudiitori tegevusluba. Töövõtu eest vastutav vandeaudiitor:

- komplekteerib töörühma ja vastutab töövõtu nõuetekohase teostuse eest;
- peab ise olema piisavalt pädev konkreetset töövõttu sooritama;
- annab töövõtu kohta aru juhatusele ja/või audititeenuste valdkonna juhile.

Lisaks sellele vastutab vastutav vandeaudiitor töövõttude ajal vähemkogenenud töötajate, kellele töö delegeeritakse, töö juhendamise, järelevalve ja ülevaatuse ulatuse kindlaks määramise eest.

„Töörühma sisene ja väline konsultatsioon on BDO kvaliteedikontrolli võtmelement ja edu pant.“

Reeglina hõlmab audiitorteenuste töövõtumeeskond üht või mitut töötajat igalt järgnevalt ametikohalt: vastutav vandeaudiitor, projektijuht (võib olla ka vandeaudiitor) ning vandeaudiitori abilised. Töövõtumeeskond pannakse kokku arvestades klientettevõtte suurust, olemust ning tegevuse eripärasid.

Töötajale konkreetse töövõtuga seotud tööülesannete määramisel võetakse arvesse tema erinevaid oskusi, vastavaid kutsealaseid ja valdkonnaga seotud kogemusi ning konkreetse tööülesande või töövõtu sisu.

BDO Eesti AS-s on kasutusel meetmed, mis on kavandatud andma põhjendatud kindluse personali piisavuses, asjakohastes oskustes ja eetilisesuses, ja mis on vajalikud, et:

- viia töövõttud läbi kooskõlas kutsestandardite ning rakendatavatest seadusest ja regulatsioonidest tulenevate nõuetega ja
- väljastada asjakohaseid aruandeid.

Töövõtu teostamisel tagatakse efektiivsus põhiosas sellega, et võimalikult suuremad töömahud tehakse võimalikult parima hinna-kvaliteedi suhtega tööjõuga. Väiksemate kogemustega kolleegide töö vaatavad üle töörühma suuremate kogemustega liikmed.

Juhendamine ja järelevalve kätkeb endas nii auditi eesmärkide saavutamise nimel tegutsevate spetsialistide jõupingutuste juhtimist kui ka kindlakstegemist, kas nimetatud eesmärgid on saavutatud. Juhendamise ja järelevalve koostisosadeks on spetsialistide instrueerimine ja suunamine ning olulistest küsimustest teavitamine, tehtud töö ülevaatamine, kooskõlastamine ning järelduste osas kokkulepete saavutamine. Kõiki auditis osalevaid spetsialiste hinnatakse nende piisava tööpanuse ja töö dokumenteerimise eest ning tulemuste eest, mis on kajastamist leidnud vandeaudiitori aruandes esitatud kokkuvõtetes.

Töörühma sisene ja väline konsultatsioon on audiitorettevõtja BDO Eesti AS kvaliteedikontrolli võtmelement ja edu pant. BDO auditi metodoloogia sisaldab võimalusi mitteametlikuks tagasisideks ja väljaõppeks kogu töövõtu jooksul.

Töövõtu teostamine ja tulemused

BDO Eesti AS-s kannab kogu auditi töövõtu eest vastutust auditi töövõttu juhtiv vandeaudiitor. BDO *Audit Manual* sätestab vastutava vandeaudiitori kohustused. Töövõtu eest vastutav ning töörühma muud võtmeisikud ning nende rollid tehakse igakordselt teatavaks kliendi juhtkonnale.

Kõikide auditi töövõtude puhul kasutame me koos teiste BDO võrgustiku liikmesfirmadega üle maailma identset auditi metodoloogiat ja -protsessi kindlustamaks metodoloogia ühtsuse ja järjepidevuse. Metodoloogiat täiendatakse vastavalt vajadusele, nii et see vastaks muutuva keskkonna nõudmistele. Seda metodoloogiat õpetatakse järjepidevalt kõikidele audiitorteenuseid osutatavatele partneritele ja töötajatele. Meie metodoloogia on piisavalt paindlik, et võimaldada kohalikes seadustes nõutavate protseduuride lisamist.

Meil on põhjalikud finantsaruandlust ja auditeerimist reguleerivad poliitikad ja protseduurid, mida täiendatakse pidevalt võtmaks arvesse ja käsitlemaks uusi kutsealaseid arenguid ja audiitorettevõtja sisest ja välist kohalikku tegevuskeskkonda. Need poliitikad ei hõlma mitte ainult kutsealaseid ja regulatiivseid standardeid, vaid arvestavad ka juhiseid, mida me anname oma kutsealaspetsialistidele nende parimaks rakendamiseks. Need on kättesaadavad elektroonilistes failides ja andmebaasides ning paber kandjatel, neid uuendatakse või täiendatakse pidevalt arvestamiseks kõiki uusi arenguid ning need on meie inimestele igal ajal elektrooniliselt või trükitud vormis kättesaadavad.

„BDO-s on põhjalikud finantsaruandlust ja auditeerimist reguleerivad poliitikad ja protseduurid, mida täiendatakse pidevalt võttes arvesse kutsealaseid arenguid ja kohalikku tegevuskeskkonda.“

Teatavaid muid kvaliteedikontrolli protseduure rakendame me spetsiaalselt teatud töövõtude puhul. Näiteks määrame me BDO võrgustiku sisestes reeglites esitatud põhimõtete kohaselt avaliku huvi üksustest klientide ja vajadusel muude klientide töövõtudele audiitorteenuse töörühma toetama ja järele vaatama sõltumatu kvaliteedi ülevaatuse eest vastutava partneri (*Quality Review Partner, QRP*). QRP arutab kõiki olulisi küsimusi töövõtu eest vastutava partneriga. Arutelud sõltumatu partneriga dokumenteeritakse. Selliste töövõtude puhul on kohustuslik ka töövõtu ülevaatus enne töövõtu lõpparuande väljastamist. Ülevaatuse kokkuvõtte dokumenteeritakse. Erimeelsuste korral vastutava partneri ning ülevaataja vahel dokumenteeritakse ka lahendamise käik. Töövõtu lõpparuannet ei dateerita ega allkirjastata enne kui erimeelsuse põhjustanud asjaolu on lahendatud.

Üldreeglina rakendatakse tööde kvaliteedi tagamiseks nn 4 silma printsiipi. See tähendab, et töövõtus osaleva meeskonna iga liikme poolt tehtud töö vaadatakse üle meeskonna teise, vähemalt sama astme ja pädevusega liikme poolt tuvastamiseks, kas töö on tehtud plaanipäraselt, kompetentselt ja kindlustamaks, et tehtud järeldused on õiged. Keerukamate, kriitilisemate ja olulisemate töövõtude puhul on vastutaval partneril ning töörühma liikmetel õigus/kohustus kaasata nn sõltumatuid tehnilisi eksperte, kelle ülesandeks on asjaosalisi nõustada.

Kõik töövõtu dokumendid koondatakse töövõtufaili (sh ka töövõtu aktsepteerimise jmt dokumendid). BDO Eesti AS-s on kehtestatud asjakohased töövõtufailide koostamise ja säilitamise reeglid, mille eesmärgiks on tagada töövõtu dokumentatsiooni konfidentsiaalsus, kohane säilimine, terviklikkus, juurdepääsetavus ja taasesitatavus.

(Järel)seire- monitoorimine

BDO Eesti AS riskijuhtimise, sise- ja kvaliteedikontrolli süsteemi sisene monitoorimisprotsess hõlmab:

- kvaliteedikontrollisüsteemi arendamisele suunatud regulaarset ja järjepidevat kriitilist analüüsi;
- iga vastutava vandeaudiitori kohta vähemalt ühe lõpetatud töövõtu regulaarset inspekteerimist;
- töövõttu või töövõtu kvaliteedi kontrolli läbi viivate isikute mittekaasamist töövõtu inspekteerimisse.

BDO võrgustikus on kasutusel ametlik kvaliteedi monitooringu programm. See programm hõlmab partneri töö ja kõigi kvaliteedikontrolli süsteemi aspektide ülevaatust tagamaks, et kvaliteedi kontrollimehhanismid toimivad nõuetekohaselt ja annavad põhjendatud kindlustunnet, et järgitakse kõiki asjakohaseid kutsealaseid standardeid ning poliitikaid ja protseduure.

Kvaliteedi kontrolli viivad läbi teiste BDO liikmesfirmade kogemustega kliendist ja töövõttust sõltumatud partnerid ja audiitorid, kes omavad vastava tegevusala kogemusi. Ülevaatomisi viiakse läbi vähemalt kord kolme aasta jooksul. Ülejäänud kahel aastal teostatakse sisemine kvaliteedikontroll (*self-review*). Sisemine kvaliteedikontroll hõlmab nii üldise kvaliteedikontrollisüsteemi kui üksikute töövõttude hindamist.

BDO Eesti AS viimane BDO võrgustiku sisene kvaliteedikontroll leidis aset 2011. aastal ning järgmine toimub eeldatavasti 2014. aastal. 2011. aastal teostatud sisene kvaliteedikontroll hõlmas:

- BDO Eesti AS juhtimise korraldust ja sisest kvaliteedikontrolli süsteemi
- Audiitorteenuste tehnilist kvaliteeti
- Maksunõustamisteenuste tehnilist kvaliteeti

Läbiviidud kontrolli tulemusena loeti kvaliteedikontroll läbituks ning jõuti kontrollitud valdkondade osas 3 astmelisel skaalal kõrgeima hinnanguni: „BDO Eesti AS kvaliteet vastab nõuetele, võimalik täiustamine“.

Audiitorettevõtja väline kvaliteedikontroll

Vastavalt Audiitortegevuse seadusele teostab Audiitorkogu avaliku huvi üksusega kliendilepingu sõlminud audiitorettevõtja üle korralist kvaliteedikontrolli iga 3 aasta tagant.

Viimane Audiitortegevuse seaduse, mis jõustas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ, kehtib alates 8. märtsist 2010 nõuete kohane Audiitorkogu poolne kvaliteedikontroll audiitorettevõtja BDO Eesti AS üle teostati 2011. aastal 2009/2010 ning 2010/2011 kontrolliperioodide kohta.

2011. aastal teostatud väline kvaliteedikontroll hõlmas:

- BDO Eesti AS sisest kvaliteedikontrolli süsteemi vastavust IFAC ISQC (EE) 1-le
- Audiitorteenuste tehnilise kvaliteeti vastavust IFAC (EE) standarditele

Läbiviidud kontrolli tulemusena loeti kvaliteedikontroll läbituks ning jõuti 3 astmelisel skaalal kõrgeima hinnanguni: „Audiitorteenuse kvaliteet vastab nõuetele, võimalik täiustamine“.

BDO Eesti AS, kui avaliku huvi üksustele audiitorteenuseid osutava audiitorühing, peab läbima 2011. aasta kvaliteedikontrollile sarnase kontrolli vähemalt kord 3 aasta jooksul. Sedakaudu võib eeldada, et Audiitorkogu järgmine korraline kvaliteedikontroll toimub

mitte hiljem kui 2014 aastal ning sellisel juhul hõlmab aruandeperioode 2011/2012, 2012/2013 ning 2013/2014.

05.10.2012. a võttis Audiitoritegevuse Järelevalve Nõukogu (edaspidi AJN) vastu otsuse nr 72 (edaspidi Otsus), millega otsustas alustada erakorralised kvaliteedikontrollid Kipper ja Maalinn OÜ-s ning BDO Eesti AS-is (edaspidi BDO) 25.05.2012. a sõlmitud KMRA Audiitorbüroo OÜ jagunemiskava lisas nr 3 nimetatud klientidele osutatud audiitorteenuse ja sellega seonduva osas. BDO oli ja on seisukohal, et Otsusega on põhjendamatult otsustatud algatada erakorraline kvaliteedikontroll BDO-s. BDO ei osalenud nimetatud jagunemisel, ei olnud jagunemisel omandavaks ühinguks või kuulunud omandava ühingu osanike hulka ega ole BDO-le jagunemise tulemusena antud üle mistahes vara ega kohustusi. Samuti ei olnud BDO erakorralise kvaliteedikontrolliga hõlmatud perioodil audiitorteenuseid jagunemiskava lisas 3 nimetatud isikutele osutanud. BDO tegi vaatamata eelpooltoodule igakülgselt koostööd järelevalveorganitega ning esitas omaltpoolt kõik nõutava. Vaatamata sellele ei ole käesoleva aruande koostamise ajaks järelevalvemenetlust lõpetatud. BDO juhtkonnal ei ole informatsiooni, et läbiviidud erakorralise kontrolli lõpptulemusena ei loetaks BDO-d kvaliteedikontroll läbinuks ning ei jõutaks 3 astmelisel skaalal kõrgeima hinnanguni: „Audiitorteenuse kvaliteet vastab nõuetele, võimalik täiustamine“.

Sõltumatus audiitorteenuste osutamisel

Sõltumatus, usaldusväärsus, eetika ning objektiivsus on audiitorettevõtja BDO Eesti AS alustaladeks. Tegutseme igati selle nimel, et vältida mistahes huvide konflikti ilmingud. Juhtkonna ja kõigi töötajate kohustuseks on piisava hoolega jälgida, et võimalikult varakult ja ennetavalt märgata huvide konflikti tekke võimalust ning seda võimalusel vältida või leida lahendused juba tekkinud huvide konfliktiga toimetulekuks.

BDO Eesti AS on kehtestanud protseduurid personali teavitamiseks sõltumatuse põhimõtetest ja nendega seotud toimingutest. Me nõuame, et ettevõtte töötajad peaksid kinni asjakohastest sõltumatuse nõuetest ja eetikastandarditest, mis on kooskõlas Eesti Audiitorkogu ja IFAC-i ning kõigi teiste asjakohaste võimuorganite poolt kehtestatud standarditega. Selliseid valdkondi nagu üksikisiku sõltumatus, suhted töötajaga pärast töösuhte lõpetamist, partnerite rotatsioon ning auditi- ja auditeerimisega mitteseotud teenuste aktsepteerimine hõlmavaid põhimõtteid ja protseduure jälgitakse ning kaasajastatakse pidevalt.

Süsteemid ja kontrollimehhanismid hõlmavad näiteks alljärgnevat võtmeelemente:

- Asjakohane juhtkonna hoiak ja sõltumatuse kultuur.
- Selge vastutus sõltumatuse ning süsteemi ja kontrollimehhanismide eest lasub juhatusel. Määratud on riskide juhtimise eest vastutav partner, kes on kättesaadav kõikidele töötajatele.
- Kirjalikud sõltumatust käsitlevad poliitikad ja protseduurid.
- Piirangutega ettevõtete nimekiri ja jälgimissüsteem.
- Sõltumatust käsitlevad koolitused.
- Sõltumatuse süsteemi ja kontrollimehhanismide sisemine seire.

- Töötajate töösuhteid klientidega puudutavate läbirääkimiste kohese teavitamise kohustus.
- Potentsiaalsetest või ilmsetest sõltumatuse rikkumistest teatamine töötajate poolt.
- Distsiplinaarprotseduurid rikkumiste karistamiseks.
- Kontrollimehhanismid ärisuhete ja -liitude ning tasude kujundamise üle.

Audiitorettevõtja BDO Eesti AS-s rakendatavate sõltumatuse reeglite ja nõuete eesmärgiks on tagada, et audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindav vandeaudiitor peavad olema vandeaudiitori kutsetegevuses sõltumatud teenuse osutamiseks sõlmitud kliendilepingu teiseks osapooleks olevast isikust, asutusest või organist, tema tegevjuhtkonna või kõrgema juhtorgani liikmest (raamatupidamise seaduse tähenduses), osanikust, aktsionärist, liikmest ja temaga muul viisil seotud isikust vastavalt AudS § 46 alusel kehtestatud või kinnitatud eetikakoodeksile.

Enne auditi klientidele osutavate audiitorteenuste ja muude töövõtude aktsepteerimist veendutakse ega pole tegemist piirangutega ettevõtete nimekirja kuuluva kliendiga ja/või teenusega ning küsitletakse vajadusel täiendavalt sellele kliendile osutatavate teenuste eest (rahvusvaheliselt) vastutavat partnerit. Töö võetakse vastu vaid juhul, kui partner kinnitab, et pakutav töövõtt ei kujuta endast ohtu sõltumatusele või on võimalik rakendada piisavaid protseduure iga sõltumatust ohustava riski neutraliseerimiseks.

Võimalike kliendi või töövõtu aktsepteerimise erimeelsuste korral on lõplik otsustusõigus BDO Eesti AS juhtivpartneril.

Kui audiitorettevõtja või seaduse alusel audiitorühingut esindava vandeaudiitori sõltumatust ähvardavad märkimisväärsed ohud, peavad nad rakendama kaitsemeetmeid nende ohtude vähendamiseks, mille osaks muuhulgas on ka riskide juhtimise eest vastutava partneri teavitamine. Kui ohtude mõju rakendatud kaitsemeetmetega võrreldes on nii suur, et sõltumatus on saanud või saab kahjustada, siis on vandeaudiitori kutsetegevus nimetatud ulatuses keelatud.

Audiitorettevõtja või seaduse alusel audiitorühingut esindav vandeaudiitor on kohustatud dokumenteerima kõik sõltumatust ähvardavad märkimisväärsed ohud, samuti nende ohtude vähendamiseks rakendatud kaitsemeetmed.

Sõltumatuse kultuuri oluline aspekt on keskne toetus igale partnerile, mis puudutab nii tehnilisi raamatupidamise kui ka auditeerimise küsimusi ja klientide käitumist. Kui kliendid ei aktsepteeri selgeid tähelepanujuhtimisi ja audiitorteenuste tulemusi olulistest küsimustes või käituvad ebaeetiliselt, toetab BDO Eesti AS töövõtu eest vastutavat vandeaudiitorit asjakohaste aruande tegemisel isegi juhul, kui see võib viia kliendisuhete lõpetamiseni nimetatud kliendiga. Audiitorettevõtjal BDO Eesti AS või sellega ühtse omandi, kontrolli, juhtimise või vandeaudiitorite võrgustiku kaudu seotud isikul, samuti tegevjuhtkonna või kõrgema juhtorgani liikmel ja muul isikul ei ole lubatud sekkuda vandeaudiitori kutsetegevusse viisil, mis ohustaks vandeaudiitorile sätestatud sõltumatuse nõudeid.

Vandeaudiitoritelt ning audititeenuste meeskondade liikmetelt võetakse iga-aastaselt üldine kinnitus ning iga töövõtuga seotud konkreetne kinnitus, et sõltumatuse nõudeid on asjakohaselt järgitud.

Kõik auditiklientidega seotud töötajad esitavad vähemalt korra aastas olles eelnevalt tutvunud kliendinimekirjaga kirjaliku sõltumatuse kinnituse. Töövõtumeeskondade moodustamisel arvestatakse jooksvalt, et ei esineks ohtusid sõltumatusele ning töövõtumeeskonna liikmed kinnitava enne töövõtu algust täiendavalt kirjalikult oma

sõltumatust kliendi suhtes. Partnerid ja töötajad on kohustatud teatama kõikidest sõltumatust puudutavatest muutunud asjaoludest. BDO Eesti AS-s läbi viidud viimane sõltumatuse tagamise ülevaatus toimus juulis-augustis 2013

Personalipoliitika ja audiitorite täiendõpe

Värbamine

Kõikehõlmav tulemuste juhtimine nõuab, et meie töötajad seaksid eesmärged, omaksid selgeid tööalaseid ootusi, saaksid tagasisidet ja räägiks oma tulemustest.

BDO Eesti AS värbab nii kogenuid parimaid finantspetsialiste kui ka noori, kelle eesmärk on omandada kogemusi finantsvaldkonnas ning saada vandeaudiitoriteks, nõustajateks või raamatupidajateks. Värbamine tugineb intervjuudel kandideerijaga, erialaste ja keeletestide sooritamisel, ülesannete lahendamisel ning kirjalikel esitlustel (sh CV).

Ametialane areng ja täiendõpe

Vandeaudiitorite täiendõppe peamiseks eesmärgiks BDO Eesti AS-s on teenuste kvaliteetne ja nõuetekohane osutamine klientidele.

Ametialase arengu poliitika eesmärk on aidata töötajatel hoida ja täiustada oma ametialaseid oskuseid. Töötajaid julgustatakse kandma hoolt selle eest, et nende isiklik ametialane areng ning haridus vastaks nende rollile, kohustustele ja ametialastele nõuetele. Töö käigus toimuvale arengule lisaks pakub BDO eelnevalt kaardistatud erialastes ning seonduvates valdkondades ametialase täiendõppe programmi, mida töötajad ise täiendavad väljastpoolt BDO-d ostetavate koolitustega.

Iga-aastased täiendõppe kavad ja programmid koostatakse vandeaudiitorite individuaalseid vajadusi arvestades. Täiendõppe planeeritakse ning viiakse läbi pidades muuhulgas silmas ka AudS § 42 fikseeritud miinimumnõuete täitmise vajadust:

- kohustus osaleda Audiitorkogu poolt korraldatud koolitustel 16 akadeemilise tunni ulatuses ning
- kohustus osaleda Audiitorkogu poolt aktsepteeritud koolitajate poolt korraldatud koolitustel 24 akadeemilise tunni ulatuses.

Kogenuid spetsialistidelt oodatakse vähemkogenud töötajate juhendamist ja arendamist, et luua pidev õpikeskkond.

Esinemised erialastel koolitustel ja seminaridel lektoritena

Avalikkusele mõeldud koolituste ettevalmistamine ja esitamine on ametialase arengu ja täiendõppe üks peamisi tugisambaid. Töötajaid julgustatakse kandma hoolt selle eest, et nende isikliku ametialase arengu edusammud oleksid kättesaadavad ka laiemale üldsusele. Meie partnerid ja töötajad astuvad regulaarselt lektoritena üles erialastel ja seonduvatel teemadel audiitorettevõtja siseselt ja väliselt korraldatud koolitustel.

Personalipoliitika akrediteerimine

Personali täiendkoolituse järelvalve on BDO liikmesfirma iga-aastase akrediteerimisprotsessi üheks lahutamatuks koostisosaks.

Audiitorteenuste lepingud avaliku huvi üksustega

Audiitortegevuse seaduse tähenduses on avaliku huvi üksus:

- äriühing, mille väärtpaberitega on lubatud kaubelda reguleeritud väärtpaberiturul väärtpaberituru seaduse tähenduses;
- äriühing, mis on krediidasutus krediidasutuste seaduse tähenduses;
- äriühing, mis on kindlustusandja kindlustustegevuse seaduse tähenduses;
- kohaliku omavalitsuse üksus, mille haldusterritooriumil bilansipäeva seisuga elab üle 10 000 inimese või mille raamatupidamise või konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga toodud varad kokku on üle 20 000 000 euroministeerium riigiraamatupidamiskohustuslasena raamatupidamise seaduse tähenduses.

Lisaks on avaliku huvi üksus juriidiline isik, välja arvatud riik, mille raamatupidamise või konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kaks ületab alljärgnevaid tingimusi:

- müügitulu või tulu 66 000 000 eurot;
- varad bilansipäeva seisuga kokku 33 000 000 eurot;
- keskmine töötajate arv 1000 inimest.

Avaliku huvi üksuseks on käesoleva avaliku sektori üksuse enamusosalusega või valitseva mõju all olev äriühing, sihtasutus või mittetulundusühing või muu isik, mille raamatupidamise või konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kolm ületab alljärgnevaid tingimusi:

- müügitulu või tulu 14 000 000 eurot;
- varad bilansipäeva seisuga kokku 7 000 000 eurot;
- keskmine töötajate arv 200 inimest;
- nõukogu liikmete arv 8 inimest.

Avaliku huvi üksused, millega audiitorettevõtja BDO Eesti AS-l oli aruandeperioodil 01.07.2012-30.06.2013 kehtiv kliendileping audiitorteenuse (sh kohustusliku auditi) osutamiseks, olid alljärgnevad:

Kliendi nimi	Äriregistrikood	Varade maht (tuhat eurot)	Müügitulu (tuhat eurot)
Baltic International Trading OÜ	10901841	171 722	902 735
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	90006006	65 521	132 744
Harku Vallavalitsus	75014132	35 333	17 015
Kantauro OÜ	10757783	69 375	23 921
Põltsamaa Linnavalitsus	75003045	20 033	7 505
Rae Vallavalitsus	75026106	59 720	24 833
Rakvere Linnavalitsus	75025064	58 239	29 671
RSI Transportation AS	11862259	42 454	85 860
Saue Vallavalitsus	75012392	28 427	17 043
Skinest Grupp AS	11200831	228 046	314 457
Skinest Rail AS	10293440	214 056	290 400
Viimsi Vallavalitsus	75021250	82 027	28 474

BDO Eesti AS finantsandmed 01.07.2012-30.06.2013

BDO Eesti AS majandusaasta on 01.10.-30.09. Läbipaistvusaruande kohustuslikuks aruandeperioodiks on 01.07.-30.06.

Audiitorettevõtja BDO Eesti AS perioodi 1. juuli 2012 kuni 30. juuni 2013 ning eelneva võrreldava perioodi müügitulu jaotus oli alljärgnev (eurodes):

BDO Eesti AS	2013/2012	2012/2011	2011/2010
BDO Eesti AS KÕIK TEENUSED KOKKU:	1 246 363	1 103 306	1 038 461
Audiitorteenused, sh:	650 944	478 712	421 300
<i>kindlustandvad töövõtud, sh</i>	<i>645 969</i>	<i>471 652</i>	<i>421 300</i>
Audit (ISA)	576 744	447 070	411 187
Ülevaatus (ISRE)	64 987	23 698	9 538
muud kindlustandvad audiitorteenused (ISRS)	4 238	884	575
<i>seonduvad teenused</i>	<i>4 975</i>	<i>7 060</i>	<i>0</i>
Muu äritegevus, sh:	595 419	624 594	617 161
<i>nõustamine, sh:</i>	<i>126 978</i>	<i>159 280</i>	<i>188 598</i>
maksunõustamine	18 275	13 900	24 698
muu nõustamine	108 703	145 380	163 900
<i>koolitamine</i>	<i>33 702</i>	<i>33 450</i>	<i>23 912</i>
<i>muu tegevus</i>	<i>434 739</i>	<i>431 864</i>	<i>404 651</i>
BDO Advisory OÜ KÕIK TEENUSED KOKKU	115 841	16 543	0
Kontserniettevõtete vahelised müügid:	76 816	5 144	0
KONSOLIDEERITUD MÜÜGITULUD	1 285 388	1 114 705	1 038 461

BDO partnerite ja töötajate keskmine arv aruandeperioodil oli 36 (2012/2011 aruandeperioodil 28 ning 2011/2010 27).

Tasustamine

Audiitorettevõtja BDO Eesti AS kliendilepingutes (sh audiitorteenuste puhul) lepitakse tasu kokku kindlaksmääratud lõppsummana, tunnihinnana või nende kombinatsioonina. Audiitorteenuste kogu maksumus sõltub eeldatavast ajakulust ja osalevate meeskonnaliikmete kvalifikatsioonist lähtuvatest tunnitasu määradest. Ajakulu omakorda sõltub eelkõige teenuse osutamise ja kliendi tegevuse eripäradest ning kasutatava meeskonna liikmete kvalifikatsioonist. BDO Eesti AS aktsionärid saavad igakuist töötasu või juhatuse liikme tasu. Lisaks on aktsionäridel õigus osalusest lähtuvale proportsionaalsele osale väljamakstavatest dividendidest või muudest netovara eraldistest.

Kinnitused

BDO Eesti AS juhatus usub, et eespool kirjeldatud ettevõttesisene riskijuhtimise ja kvaliteedikontrolli keskkond on vastavuses kõigi oluliste asjakohaste regulatsioonidega ja see on mõistlikuks aluseks eeldada, et BDO Eesti AS poolt osutatud audiitorteenused vastavad järjepidevalt nõutavatele kvaliteedistandarditele.

Audiitorühingus BDO Eesti AS on läbi viidud igaaastane sõltumatuse nõudega kooskõla tuvastamise sisemine ülevaatus, sõltumatuse tagamiseks vajalikud kaitsemeetmed on rakendatud ning kutsetegevuse dokumentides fikseeritud. Eelpooltoodust tulenevalt kinnitab BDO Eesti AS, et on kutsetegevuses olnud sõltumatu.

Ühtlasi kinnitab audiitorettevõtja BDO Eesti AS käesolevas läbipaistvusaruandes toodud finantsandmete õigsust kõigis olulistes osades aruande allkirjastamise kuupäeval.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sulev Luiga

BDO Eesti AS juhatuse liige, tegevjuht

19.08.2013

„Oluline Teile on tähtis meilegi!“